STORTINGET

Representantforslag 147 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Alfred Jens Bjørlo og Guri Melby

Dokument 8:147 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Alfred Jens Bjørlo og Guri Melby om å få flyktninger raskt i arbeid

Til Stortinget

Bakgrunn

Per 9. mars har det kommet om lag tusen registrerte ukrainske asylsøkere til Norge, men det forventes mange flere. I tillegg har det kommet en del ukrainere som ikke er registrert som asylsøkere, men som er i Norge på ordinært visum. Noen av disse har en profesjonsutdanning og et yrke som de ikke kan utøve i Norge uten autorisasjon. Andre har gode forutsetninger for å komme raskt i arbeid som ikke krever særskilt autorisasjon dersom praktiske forhold som bolig, grunnleggende økonomisk trygghet, barnehage-/skoleplass for barn etc. avklares raskt, og den enkelte persons kompetanse, arbeidserfaring og behov for ekstra kompetanse/opplæring for å matche med behov på arbeidsmarkedet lokalt/regionalt, kartlegges.

Enkelte yrker i Norge er regulerte yrker, der myndighetene har regulert bestemte kvalifikasjonskrav for retten til å benytte yrkestittel og/eller utøve yrket. Systemet for godkjenning av høyere utdanning og kvalifikasjoner fra utlandet er i Norge organisert etter formålet med godkjenningen. I de tilfeller formålet er at en utenlandsk yrkeskvalifikasjon skal godkjennes eller gis autorisasjon i Norge, er det den aktuelle yrkesgodkjenningsmyndigheten som skal behandle søknaden.

Antall regulerte yrker varierer fra land til land, og de fleste i Norge er innenfor helse. Det er i alt 29 helsepersonellgrupper som har beskyttede titler. For å kunne benytte disse titlene kreves det autorisasjon eller lisens. Når det gjelder utdanning tatt i land utenfor EØS-området, har det spesielt vært problemer rundt helseutdanning som i mange tilfeller innebærer at det er nødvendig å ta komplementerende utdanning og praksis i Norge for å oppfylle kravene til å få autorisasjon og slik kunne utøve yrket i Norge.

Utenlandske statsborgere som kommer til Norge og som er kvalifisert til å drive et yrke som i Norge er autorisert, opplever ofte at en godkjenningsprosess kan ta veldig lang tid. Dette gjør at mange blir passivisert og får et dårlig møte med det norske samfunnet i den perioden de er her. Samtidig går Norge glipp av ressurser som samfunnet har behov for.

Ikke-regulerte yrker krever ikke autorisasjon, og slike yrker er dermed mer tilgjengelige. Utenlandske statsborgere som får kollektiv beskyttelse, får arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse, og kan dermed søke jobb i Norge. Kollektiv beskyttelse, som regjeringen har varslet at de vil gi til ukrainske flyktninger, danner også grunnlag for rett og plikt til introduksjonsprogram. Det er behov for å forberede kommunene på en tilstrømming av flyktninger hvorav mange er i stand til å gå ut i arbeid på relativt kort tid dersom det legges til rette for dette. Rask kartlegging av kompetanse, språkferdigheter og arbeidsevne og fleksible systemer for å gi den enkelte skreddersydde tilbud om påfyll av kompetanse/opplæring, kan gjøre at mange av de som nå kommer til Norge, kommer seg raskt ut i arbeid. Det er ønskelig, både fra den enkelte flyktnings perspektiv og for å avhjelpe et stort udekket behov for arbeidskraft i mange bransjer

og yrker, å etablere strømlinjeformede systemer for å få flyktninger fra Ukraina raskt inn i arbeidslivet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at det blir enklere og raskere å få godkjent autorisasjon for å jobbe i Norge, blant annet ved å øke kapasiteten innenfor yrkesgodkjenningsmyndighetene.
2. Stortinget ber regjeringen bistå med å få etablert strømlinjeformede systemer i kommunene/fylkene der flyktningene bosettes, for rask kartlegging av flyktningers kompetanse, språkferdigheter og arbeidsevne.
3. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kommuner, fylkeskommuner, Nav og aktører i arbeidslivet sammen etablerer systemer for å gi flyktninger raskest mulig påfyll av kompetanse/opplæring for å komme inn i lokalt/regionalt arbeidsliv i bransjer der det er behov for fagarbeidere og øvrig arbeidskraft, for eksempel bygd på erfaringene med utvikling av «Gloppen-modellen» i Vestland fylke.

10. mars 2022

André N. Skjelstad **Alfred Jens Bjørlo** **Guri Melby**

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon